

Sygn. akt I CSK 216/17

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa Przedsiębiorstwa Państwowego "P." w W.
przeciwko M. D.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 listopada 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 20 października 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego kwotę 360
(trzysta sześćdziesiąt) zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Przedsiębiorstwo Państwowe P. w W. domagało się zobowiązania M. D. do złożenia pisemnego oświadczenia skierowanego do Prezesa Rady Ministrów (...), Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (...), Zastępcy Dyrektora Biura Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (...), powoda, Dyrektora Naczelnego P. (...), Dyrektora Biura Handlowego P. (...), członków Rady Nadzorczej Przedsiębiorstwa B. SA: (...) oraz do H. sp. z o.o. w W. o następującej

treści: „Ja niżej podpisany (...), Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Przedsiębiorstwa B. SA w W., niniejszym przepraszam za słowa skierowane w piśmie z dnia 27 lutego 2012 r. do Prezesa Rady Ministrów - Pana (...) wobec Przedsiębiorstwa Państwowego P. oraz działających w jego imieniu Dyrektora Naczelnego - Pana (...) oraz Dyrektora Biura Handlowego - Pana (...). Użyte przeze mnie sformułowania dotyczące oceny działalności Przedsiębiorstwa Państwowego P. były nieuzasadnione i w bezprawny sposób naruszyły dobre imię Przedsiębiorstwa Państwowego P.”, a nadto zasądzenia na rzecz Fundacji (...) z siedzibą w W. kwoty 100000 zł i zwrotu kosztów procesu.

Wyrokiem zaocznym z 13 czerwca 2012 roku Sąd Okręgowy w W. uwzględnił powództwo w całości i rozstrzygnął o kosztach procesu.

M. D. złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia sprzeciwu od powyższego wyroku, wskazując na uzyskanie informacji o toczącym się postępowaniu z zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, a przy tym wniósł sprzeciw z wnioskiem o uchylenie wyroku zaocznego i oddalenie powództwa oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Pismem z 5 listopada 2014 roku powód zmienił żądanie niemajątkowe w ten sposób, że domagał się, aby pozwany skierował oświadczenie do: Prezesa Rady Ministrów, ministra właściwego do spraw transportu, zastępcy dyrektora biura ministra właściwego do spraw transportu, P., Naczelnego Dyrektora P., Dyrektora Biura Handlowego w P., członków rady Nadzorczej B i do H.

Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z 17 kwietnia 2013 r. przywrócił pozwanemu termin do złożenia sprzeciwu od wyroku zaocznego, a wyrokiem z dnia 25 lutego 2015 r. uchylił wyrok zaoczny i oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego 8 787 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 20 października 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

W skardze kasacyjnej powód jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., formułując zagadnienia prawne sprowadzające się do odpowiedzi na następujące pytania:

1. jakie czynności procesowe powinny zostać podjęte przez sąd rozpoznający sprawę w razie jednoczesnego: (i) wniesienia przez stronę wniosku o przywrócenie terminu na dokonanie czynności procesowej, (ii) dokonania samej czynności procesowej, jeżeli strona zarówno wnioskując o przywrócenie terminu jak i dokonując czynności twierdzi, że nie nastąpiło zdarzenie powodujące, że termin na dokonanie czynności rozpoczął bieg;

2. czy strona która kwestionuje fakt doręczenia jej korespondencji sądowej w trybie art. 139 § 1 k.p.c. powinna okoliczności z tym związane udowodnić, czy też jedynie uprawdopodobnić;

3. jakie cechy powinna wykazywać tzw. „dostateczna podstawa faktyczna”, rozumiana jako okoliczność wyłączająca bezprawność naruszenia dobrego imienia (dobrej sławy, reputacji) na gruncie art. 24 § 1 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jeżeli skarżący jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz istotność tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.; z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, nie publ.; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.; z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, nie publ.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 180/12, nie publ.; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, nie publ.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ.).

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że nie czyni on zadość wskazanym wymaganiom.

Pierwsza z kwestii została przedstawiona w sposób ogólny i otwarty, a skarżący nie wyjaśnił, w jaki sposób określona odpowiedź wpływa na ostateczne rozstrzygnięcie sprawy. Tylko zatem na marginesie można wspomnieć, że stwierdzenie, iż w wyniku braku skutecznego doręczenia wyroku zaocznego termin do wniesienia sprzeciwu w ogóle nie rozpoczął biegu, nie oznacza, że Sąd Okręgowy nie miał podstawy dla merytorycznego rozpoznania sprawy na skutek złożonego sprzeciwu.

Również drugie z zagadnień nie może być uznane za istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, ponieważ z wywodów Sądu Apelacyjnego wynika, że podstawą nieuwzględnienia zarzutów powoda podważających skuteczność złożonego przez pozwanego sprzeciwu od wyroku zaocznego było przyjęcie, iż pozwany obalił domniemanie prawdziwości dokumentu urzędowego w postaci pocztowego dowodu doręczenia, dowodząc, że doręczyciel nie dochował należytej staranności w dokumentowaniu podejmowanych czynności, a określony przepisami tryb doręczenia nie został zachowany. Argumentacja ta została uznana za rozstrzygającą niezależnie od oceny ostatecznie przyjętej konstrukcji przywrócenia terminu do złożenia sprzeciwu.

Wymaganiom określonym w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie czyni zadość także trzecie z przedstawionych zagadnień prawnych. Jest to w istocie ogólne, otwarte pytanie o wykładnię określonej formuły stosowanej w orzecznictwie, a nie skonkretyzowane zagadnienie, nadające się do jednoznacznego rozstrzygnięcia, o istotnym znaczeniu dla sprawy. Proponując określone wskazówki co do zastosowania tej formuły, skarżący nie wyjaśnił – w ramach uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania - w jaki sposób ich akceptacja albo odrzucenie wpływałyby na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, a w szczególności podważały argumentację Sądu Apelacyjnego.

Zważywszy ponadto, że w sprawie nie wystąpiły przesłanki nieważności postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozważę - w granicach zaskarżenia

- z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 i art. w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj

r.g.